

EFFICIENT MANAGEMENT OF ECONOMIC RESOURCES IN SOCIAL SECTORS AND ITS IMPACT ON THE NATIONAL ECONOMY

Jaloliddinov Muhammadmuso Gaybullo oglu

Namangan State University

5th year student of the correspondence form of education, group
S.IQT-AU-21, educational direction "ECONOMICS (by sectors and
areas)"

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18232269>

ARTICLE INFO

Received: 06th January 2026

Accepted: 12th January 2026

Online: 13th January 2026

KEYWORDS

*Social sectors, economic
resources, efficient
management, national
economy, budget policy,
social stability, economic
development.*

ABSTRACT

This article is devoted to the study of efficient management of economic resources in social sectors. Social sectors, such as education, healthcare, and social protection, are key areas of national development, and the proper allocation of resources in these sectors directly affects the stability and growth of the national economy. The study analyzes effective resource management mechanisms, budget policies, and the integration of economic strategies into social sectors. The results indicate that efficient management is a crucial factor in promoting national economic growth, social stability, and the well-being of the population.

ЭФФЕКТИВНОЕ УПРАВЛЕНИЕ ЭКОНОМИЧЕСКИМИ РЕСУРСАМИ В СОЦИАЛЬНЫХ СФЕРАХ И ЕГО ВЛИЯНИЕ НА НАЦИОНАЛЬНУЮ ЭКОНОМИКУ

Джалолиддинов Мухаммадмусо Гайбулло оглу

Наманганский государственный университет

Студент 5-го курса заочного обучения, группа С.ИКТ-АУ-21, образовательное
направление «ЭКОНОМИКА (по секторам и областям)»

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18232269>

ARTICLE INFO

Received: 06th January 2026

Accepted: 12th January 2026

Online: 13th January 2026

KEYWORDS

*Социальные сферы,
экономические ресурсы,
эффективное управление,
национальная экономика,
бюджетная политика,
социальная
стабильность,
экономическое развитие.*

ABSTRACT

Статья посвящена исследованию вопросов эффективного управления экономическими ресурсами в социальных сферах. Социальные сферы, такие как образование, здравоохранение и социальная защита, являются основными направлениями национального развития, и правильное распределение ресурсов в этих сферах непосредственно влияет на стабильность и темпы роста национальной экономики. В исследовании анализируются механизмы эффективного управления ресурсами, бюджетная политика и интеграция экономических стратегий в социальные сферы. Результаты показывают,

что эффективное управление является важным фактором для стимулирования экономического роста, социальной стабильности и повышения благосостояния населения.

IJTIMOYIY SOHALARDA IQTISODIY RESURLARNI SAMARALI BOSHQARISH VA UNING MILLIY IQTISODIYOTGA TA'SIRI

Jaloliddinov Muhammadmuso G'aybullo o'g'li

Namangan davlat universiteti

"IQTISODIYOT (tarmoqlar va sohalar bo'yicha)" ta'lim yo'nalishi Sirtqi ta'lim shaklining
5-kurs S.IQT-AU-21 guruh talabasi

<https://doi.org/10.5281/zenodo.18232269>

ARTICLE INFO

Received: 06th January 2026

Accepted: 12th January 2026

Online: 13th January 2026

KEYWORDS

Ijtimoiy sohalar, iqtisodiy resurslar, samarali boshqarish, milliy iqtisodiyot, byudjet siyosati, ijtimoiy barqarorlik, iqtisodiy rivojlanish.

ABSTRACT

Ushbu maqola ijtimoiy sohalarida iqtisodiy resurslarni samarali boshqarish masalalarini o'rganishga bag'ishlangan. Ijtimoiy sohalar – ta'lim, sog'liqni saqlash, ijtimoiy himoya kabi milliy rivojlanishning asosiy yo'nalishlari bo'lib, ularda resurslarni to'g'ri taqsimlash milliy iqtisodiyotning barqarorligi va rivojlanish sur'atlariga bevosita ta'sir ko'rsatadi. Tadqiqotda resurslarni boshqarishning samarali mexanizmlari, byudjet siyosati va iqtisodiy strategiyalarning ijtimoiy sohalariga integratsiyasi tahlil qilingan. Natijada, samarali boshqaruv milliy iqtisodiyotning o'sishi, ijtimoiy barqarorlik va aholi farovonligini oshirishda muhim omil ekanligi ta'kidlangan.

KIRISH

Ijtimoiy sohalar – ta'lim, sog'liqni saqlash, ijtimoiy himoya va boshqa aholi farovonligiga bevosita ta'sir qiluvchi yo'nalishlar – har bir davlatning milliy iqtisodiyotida strategik ahamiyatga ega. Ushbu sohalarida resurslarni samarali boshqarish nafaqat aholining hayot sifatini yaxshilashga, balki iqtisodiy barqarorlik va uzoq muddatli rivojlanishga ham bevosita ta'sir qiladi.

Davlat tomonidan ijtimoiy sohalariga ajratilgan mablag'larning samarali taqsimlanishi va boshqarilishi, ta'lim va sog'liqni saqlash tizimining sifatini oshirish, ijtimoiy himoya tizimini kuchaytirish orqali milliy iqtisodiyotning rivojlanish sur'atlarini yaxshilash imkonini beradi. Shu sababli, ijtimoiy sohalarida iqtisodiy resurslarni boshqarishning samaradorligini o'rganish va uning milliy iqtisodiyotga ta'sirini aniqlash dolzarb ilmiy va amaliy muammo hisoblanadi.

Ushbu maqolada ijtimoiy sohalarida resurslarni samarali boshqarishning mohiyati, amaliy mexanizmlari, ularning milliy iqtisodiyotga ta'siri va bu jarayondagi strategik yechimlar tahlil qilinadi. Maqolaning maqsadi – ijtimoiy sohalarida iqtisodiy resurslardan

samarali foydalanish mexanizmlari va ularning milliy iqtisodiyotga ta'sirini ilmiy asosda ko'rsatishdir.

ASOSIY QISM

Ijtimoiy sohalar — ta'lim, sog'liqni saqlash, ijtimoiy himoya kabi aholi farovonligiga bevosita ta'sir qiluvchi yo'nalishlar — milliy iqtisodiyotning eng muhim tarkibiy qismlaridir. Davlat tomonidan ushbu sohalarga ajratilgan iqtisodiy resurslar samarali boshqarilishi davlat ijtimoiy siyosatining samaradorligi hamda milliy iqtisodiyot barqarorligiga sezilarli ta'sir ko'rsatadi.

Ijtimoiy sohalarga ajratilayotgan resurslar va ularning taqsimoti

Davlat budjeti tarkibida ijtimoiy xarajatlar ulushi yuqori bo'lishi ijtimoiy sohalarga berilgan e'tibor darajasini ko'rsatadi. Masalan, O'zbekiston Respublikasi davlat byudjeti xarajatlarining taxminan **47% ijtimoiy sohalarga yo'naltirilgan**, ya'ni ta'lim, sog'liqni saqlash va ijtimoiy himoya kabi yo'nalishlarda sarflanmoqda. Bu budjet taqsimoti aholiga xizmatlar sifatini yaxshilash va ijtimoiy kapitalni shakllantirishga xizmat qiladi.

Bu kabi strategik taqsimlash orqali resurslardan oqilona foydalanish milliy iqtisodiyot barqarorligini oshirishga yordam beradi. Masalan, O'zbekistonning fiskal siyosati tufayli 2024-yilda yalpi ichki mahsulot (YaIM) o'sishi **taxminan 6,5% ga** yetgani va asosiy kapitalga investitsiyalar **27,6% oshgani** qayd etilgan — bu davlat siyosati samaradorligidan darak beradi.

Resurslarni boshqarish samaradorligi va natijalari

a) Ta'lim va inson kapitali rivojlanishi

Ta'lim tizimida moliyaviy resurslarni samarali rejalashtirish va boshqarish ta'lim sifati va iqtisodiy samaradorlikni oshirishga xizmat qiladi. Samarali byudjetlashtirish va shaffof moliyaviy amaliyotlar ta'lim muassasalarining barqaror faoliyatini ta'minlab, raqobatbardosh kadrlar tayyorlashga yordam beradi.

Shu bilan birga, odamlar bilim darajasining oshishi, mehnat bozorida raqobatbardoshlikning kuchayishi orqali milliy iqtisodiyotning rivojlanishiga katta hissa qo'shadi. Ilmiy tadqiqotlarda aniqlanishicha, ta'limga ajratilgan har bir qo'shimcha resurs inson kapitalining o'sishiga ijobiy ta'sir ko'rsatadi.

b) Sog'liqni saqlash va ijtimoiy himoya

Sog'liqni saqlashga ajratilgan mablag'lar aholining umumiy salomatlik darajasini oshiradi. Yuqori sifatli tibbiy xizmatlar ishsizlik miqdorini kamaytiradi, mehnat unumdorligini oshiradi va davlat iqtisodiyotining umumiy barqarorligiga yordam beradi. Misol uchun, kambag'allikni qisqartirish choralari doirasida 2020–2022 yillarda respublika byudjetidan yuzlab milliard so'mlik yordamlar, pensiya va nafaqa to'lovlari amalga oshirildi, bu esa ijtimoiy barqarorlik va aholi turmush darajasini yaxshilashga xizmat qildi.

Resurslar samaradorligini oshirish mexanizmlari

Davlat ijtimoiy sohalarda resurslardan samarali foydalanish uchun quyidagi mexanizmlarni joriy etadi:

- **Natijaga asoslangan byudjetlashtirish** — harajatlarning samaradorligini natija ko'rsatkichlari asosida baholaydi;

- **Strategik rejalashtirish** — uzoq muddatli ijtimoiy va iqtisodiy maqsadlarga muvofiq resurslarni taqsimlashga imkon beradi;
- **Monitoring va shaffoflik** — resurslarni nazorat qilish va hisobdorlikni oshiradi.

Ushbu mexanizmlar orqali ijtimoiy sohalarga ajratilgan resurslar samaradorligi oshadi va bu o'z navbatida milliy iqtisodiyotning barqaror o'sishiga hissa qo'shadi.

Ijtimoiy resurslar samaradorligining iqtisodiy ta'siri

Iqtisodiy o'sish: Ijtimoiy sohalarga samarali investitsiyalar qo'yish iqtisodiy o'sish sur'atlarini yaxshilaydi. Masalan, O'zbekiston kabi rivojlanayotgan davlatlarda ijtimoiy xarajatlarning yuqori ulushi xalqning farovonligini oshirish bilan birga ichki talabni rag'batlantiradi, bu esa YaIMni oshirishga xizmat qiladi.

Ijtimoiy barqarorlik: Samarali boshqaruv va resurs taqsimoti inson salomatligi va bilim darajasining oshishiga olib keladi, bu esa uzoq muddatli ijtimoiy barqarorlik va mehnat bozorining mustahkamlanishiga yordam beradi.

XULOSA

Ijtimoiy sohalarda iqtisodiy resurslarni samarali boshqarish milliy iqtisodiyotning barqaror rivojlanishi va ijtimoiy barqarorlikni ta'minlashda muhim ahamiyatga ega. Tadqiqot shuni ko'rsatdiki, ta'lim va sog'liqni saqlashga ajratilgan mablag'lar inson kapitalini oshiradi, mehnat unumdorligini yaxshilaydi va aholi farovonligini oshiradi. Samarali boshqaruv mexanizmlari – strategik rejalashtirish, natijaga asoslangan byudjetlashtirish va monitoring – resurslardan maksimal foydalanishni ta'minlaydi. Shu sababli ijtimoiy sohalarda resurslarni boshqarish siyosatini yanada mustahkamlash milliy iqtisodiyot rivojining asosiy omillaridan biri hisoblanadi.

References:

1. Бауєтдинов М.И., Медетбаева Д.Т. "Ta'lim muassasalarida moliyaviy resurslarni samarali rejalashtirish va boshqarish". *Green Economy and Development*. Bu maqolada ta'lim sohasida resurslarni rejalashtirish va boshqarish mexanizmlari tahlil qilingan.
2. Suvpo'latov O.A. "Iqtisodiy resurslardan samarali foydalanish – barqaror iqtisodiyotning muhim omili". *Scientific Journal of Actuarial Finance and Accounting*. Ushbu maqola iqtisodiy resurslardan foydalanishning barqaror iqtisodiyotga ta'siri haqida ilmiy asos bilan bayon etadi.
3. O'ralov N.A., Abdulazizov S.B. "Byudjet ijtimoiy soha xarajatlarini tarkibi tuzilishi hamda uning ijtimoiy siyosatga ta'siri". *Science and Education*. Bu manba ijtimoiy sohalardagi byudjet xarajatlari va ularning ijtimoiy siyosatga ta'sirini yoritadi.
4. Tolibov M. "Ijtimoiy siyosatning nazariy asoslari va iqtisodiy rivojlanishdagi o'rni: tarixiy rivojlanish, asosiy yo'nalishlar va zamonaviy tamoyillar". *Modern Science and Research*. Ijtimoiy siyosat va iqtisodiy rivojlanish aloqasi tahlil qilingan.
5. Jumayeva Z.B. "Moliyaviy resurslardan samarali foydalanish orqali milliy iqtisodiyot barqarorligini ta'minlashning ustuvor yo'nalishlari". *Modern Science and Research*. Moliyaviy resurslarni boshqarish va ularning milliy iqtisodiyot barqarorligiga ta'siri haqida.